

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/120/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014200380
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014200380.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S. E., nar. XY, bytom S., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, za účasti pribratého účastníka konania: REPRUF, s.r.o., IČO: 47 237 198, so sídlom Palárikova 76, Čadca, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 14789-2/2014-BA zo dňa 23. januára 2014, o odvolaní pribratého účastníka konania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20Scud/19/2014-92 zo dňa 12. mája 2015, takto

rozhodol:

Odvolanie pribratého účastníka konania o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom č. k. 20Scud/19/2014-92 zo dňa 12.05.2015 Krajský súd v Žiline zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia č. 14789-2/2014-BA zo dňa 23.01.2014. Týmto rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca, č. 44894-1/2013-CA z 13.09.2013, ktorým pobočka žalovanej rozhodla, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi REPRUF, s.r.o. od 01.06.2012 podľa slovenskej legislatívy.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že aplikovať nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 a jeho čl. 11 ods. 1 vo väzbe na čl. 13 ods. 3 ako aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 a čl. 14 - 16 je možné iba v prípade, keď osoba vykonáva činnosť zamestnanca ako aj činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“) v dvoch členských štátoch. V posudzovanej veci nebolo sporné, že žalobca vykonáva činnosť SZČO v Poľskej republike, no z vykonaného dokazovania v správnom konaní nebolo preukázané, že by reálne, fakticky vykonával činnosť zamestnanca u zamestnávateľa REPRUF, s.r.o., Palárikova 76, Čadca, na území SR. Záver prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, považoval za súladný so zákonom, nakoľko § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. ako zákonnú podmienku vzniku povinného poistenia predpokladá existenciu statusu

žalobcu ako zamestnanca v pracovnom pomere. Takýto záver nepovažoval za rozporný so skutočnosťou, že žalobcovi bol vydaný registračný list - prihláška fyzickej osoby do Sociálnej poisťovne, v ktorej bol označený identifikačnými údajmi a bol označený aj jej zamestnávateľ. Podanie a registrácia prihlášky však nie je dôkazom o skutočnom (reálnom) vzniku pracovného pomeru žalobcu u zamestnávateľa. Keďže podľa názoru krajského súdu bolo preukázané, že žalobca vykonáva samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte EÚ - v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území Slovenskej republiky, konštatoval, že podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť (čl. 11 (3) základného nariadenia) a neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 (3) vo väzbe na čl. 11 (1) prvá veta základného nariadenia. Reálny súbeh vykonávania činnosti žalobcu ako zamestnanca a SZČO v dvoch členských štátoch nebol preukázaný a preto neboli splnené podmienky pre aplikáciu čl. 13 (3) vo väzbe na čl. 11 (1) prvá veta základného nariadenia. Len existujúci súbeh dvoch činností vykonávaných v odlišných členských štátoch môže zakladať postup podľa základného nariadenia /čl. 13 (3)/ a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu (hlava II čl. 16 vykonávacieho nariadenia).

Rozsudok krajského súdu napadol pribratý účastník konania včasným odvolaním, v ktorom uviedol, že ako zamestnávateľ žalobcu napáda v celom rozsahu rozsudok v prospech žalobcu. Namietal porušenie čl. 13 ods. 3 nariadenia č. 883/2004, v ktorom sa nachádza kolízna norma poukazujúca na legislatívu príslušnú vo veci sociálneho zabezpečenia osoby realizujúcej činnosť ako zamestnanec a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v rôznych členských krajinách - na legislatívu krajiny, v ktorej je takáto osoba zamestnancom. Porušenie uvedenej normy priviedlo k vydaniu napadnutého rozsudku napriek tomu, že žiadne rozhodnutie vo veci nie je právoplatné ani konečné. Zaklad Ubezpieczen Spolecznych (ďalej len „ZUS“) nesprávne určil pre žalobcu poľskú legislatívu v oblasti sociálneho poistenia napriek tomu, že bol povinný určiť podliehanie len slovenskej legislatíve. Určenie uplatniteľnej legislatívy nie je konečné, nakoľko žalobca podal proti rozhodnutiu ZUS odvolanie na regionálny súd. Činnosť žalobcu ako zamestnanca nemala zanedbateľný charakter, pretože časová náročnosť tejto práce prekročila 5% času venovaného samostatne zárobkovej činnosti, nejde teda o zanedbateľnú činnosť. Za nesprávny považoval tiež záver krajského súdu o tom, že žalobca neposkytol dokumenty potvrdzujúce výkon jeho činnosti zamestnanca v priebehu správneho konania a preto nie je možné posúdenie týchto dôkazov v priebehu súdneho konania z dôvodu, že žalobca nebol účastníkom správneho konania, ktoré sa skončilo protokolom o vykonanej kontrole. Uviedol tiež, že Sociálna poisťovňa nevykonávala kontrolu u účastníka konania ohľadom zanedbateľného charakteru činnosti, ale ohľadom reálneho výkonu činnosti zamestnanca, preto nemôže prijať záver, že charakter vykonávanej činnosti je zanedbateľný. Trval na tom, že zamestnanie žalobcu na základe pracovnej zmluvy na dobu neurčitú, zaregistrovanie žalobcu na základe pracovnej zmluvy v systéme sociálneho zabezpečenia a pridelenie žalobcovi individuálneho čísla poistenca znamená, že žalobca je prijatý do systému sociálneho zabezpečenia a tomuto systému podlieha a zamestnávateľovi vzniká povinnosť odvádzať za poistenca odvody. Žiadal preto rozhodnutie krajského súdu a tiež rozhodnutia žalovanej zrušiť.

Žalobca rozsudok krajského súdu odvolaním nenapadol. Vo svojom vyjadrení zo dňa 19.06.2015 k odvolaniu uviedol, že žiada o zohľadnenie odvolania podaného prostredníctvom samotného navrhovateľa, ako aj spoločnosťou REPRUF, s.r.o. Dodal, že inštitúcia príslušná vzhľadom na bydlisko navrhovateľa neurčila pre navrhovateľa žiadnu príslušnú legislatívu aj napriek čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Sociálna poisťovňa vydala obe rozhodnutia predčasne, pretože neexistuje právoplatné rozhodnutie ZUS, že na navrhovateľa sa vzťahuje poľská legislatíva od 01.06.2012 do 10.01.2014. Rozsudok krajského súdu a tiež rozhodnutia žalovanej navrhol zrušiť.

Žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 15.06.2015 k odvolaniu žiadala odvolanie odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na konanie o odvolaní.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 201 veta prvá O.s.p. môže účastník napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Najvyšší súd v rámci skúmania podmienok konania riešil otázku, či bolo odvolanie podané oprávnenou osobou.

Spoločnosť REPRUF, s.r.o., so sídlom Palárikova 76, Čadca, bola do konania pribratá uznesením Krajského súdu v Žiline podľa § 250 ods. 1 O.s.p. Pribratý účastník podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania podľa § 92 a nasl. O.s.p.

Ustanovenie § 250 ods. 1 O.s.p. je vo vzťahu k pribranému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takeého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Spoločnosť REPRUF, s.r.o. bola do konania pribratá z dôvodu, že by ako zamestnávateľ a ako účastník správneho konania mohla byť dotknutá prípadným zrušením napadnutého rozhodnutia žalovanej. Ide o konanie vo vzťahu k nej nesporné, v rámci konania pred súdom nebolo vo vzťahu k nej vykonávané dokazovanie a úkony pribratého účastníka konania po podaní žaloby nemali vplyv na výsledok súdneho konania.

Zamestnávateľ žalobcu žalobu proti napadnutému rozhodnutiu žalovanej nepodal (ani to netvrdil), z čoho vyplýva, že s rozhodnutím žalovanej bol uzročený a jeho správnosť a zákonnosť nenamietal žalobou v správnom súdnictve. Rozsudkom krajského súdu, ktorým bola žaloba žalobcu proti rozhodnutiu žalovanej zamietnutá, nedošlo k zmene jeho právnej situácie oproti stavu, ktorý nastal v dôsledku právoplatnosti rozhodnutia žalovanej správneho orgánu.

Pribratý účastník je do súdneho konania pribratý na hájenie svojich práv, nie práv účastníkov konania. Do konania pribratá spoločnosť výslovne v podanom odvolaní uviedla, že rozsudok napáda v celom rozsahu v prospech žalobcu. Nemožno preto konštatovať, že by sa týmto odvolaním pribratý účastník domáhal ochrany svojich práv, za účelom ktorých bol do konania pribratý.

Keďže odvolateľ REPRUF, s.r.o. bol v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pribratým účastníkom konania, nie je osobou oprávnenou podať odvolanie. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. odvolanie podané proti rozsudku krajského súdu pribratým účastníkom konania odmietol.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 246c ods. 1

veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a analogicky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže výsledok konania je obdobný ako pri zastavení konania. V prípade odmietnutia odvolania nemožno hovoriť o procesnom úspechu, resp. neúspechu v spore ani o procesnom zavinení zastavenia konania, preto odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.